

005:336

Ф33

І.А. Федоренко,
Н.О. Власова, А.Б. Макаренко

ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ
ІНСТИТУТ»

І. А. Федоренко, Н. О. Власова, А. Б. Макаренко

ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

конспект лекцій з дисципліни для студентів денної та заочної
форм навчання, спеціальність 073 «Менеджмент»

Харків
НТУ «ХПІ»
Світ Книг
2021

УДК 005.915(075.9)
ББК 65.291.9я7
Ф33

*Копіювання, сканування, запис на електронні носії і
тому подібне, книжки в цілому, або будь-якої її
частини без дозволу видавництва заборонено*

*Затверджено редакційно-видавничою радою університету,
протокол № 1 від 25.02.2021 р.*

Рецензенти: проф., д. ек. н. Н. С. Краснокутська зав. кафедри менеджменту та оподаткування НТУ «ХПІ»
проф., д. ек. н. І. В. Журавльова зав. кафедри фінансів ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Автори:

Колектив викладачів кафедри міжнародного бізнесу та фінансів НТУ «ХПІ»: проф. І. А. Федоренко, проф. Н. О. Власова,
ст. викл. А. Б. Макаренко

За науковою редакцією к. е. н., проф. Н. О. Власової

І. А. Федоренко, Н. О. Власова, А. Б. Макаренко

Ф 33 Основи фінансового менеджменту: Конспект лекцій / за ред. проф. Власова Н.О. –Х.: Світ книг, 2021. – 153 с.

Конспект лекцій складено відповідно до програми курсу «Основи фінансового менеджменту», у якому стислій та структуро-логічній формі системно з урахуванням світового досвіду розглянуто теоретичні та практичні аспекти управління фінансами суб'єктів господарювання в умовах сучасного розвитку ринкових відносин. Визначено механізми формування, розподілу та ефективного використання фінансових ресурсів на рівні підприємств. Наведено конкретні методичні підходи щодо обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансової діяльності та нарощення фінансового потенціалу підприємств.

Конспект лекцій призначений для студентів вищих навчальних закладів з економічних спеціальностей й, в першу чергу, за галуззю знань «Управління та адміністрування», особливо спеціальністю «Менеджмент».

ISBN 978-966-2678-72-7

© Колектив авторів, 2021
© Видавництво «Світ книг», 2021

ЗМІСТ

ВСТУП. Мета, завдання та предмет курсу «Основи фінансового менеджменту».....	5
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	7
1.1 Сутність, мета та завдання фінансового менеджменту...	7
1.2 Фінансові ресурси та фінансові відносини як об'єкт управління на рівні суб'єктів господарювання.....	9
1.3 Функції та механізм фінансового менеджменту.....	13
1.4 Система організаційного та інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.....	15
ТЕМА 2. ФОРМУВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ СКЛАДУ АКТИВІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	19
2.1 Активи підприємства, їх сутність та класифікація.....	19
2.2 Необоротні та оборотні активи.....	22
2.3 Політика формування активів суб'єктів господарювання.	29
2.4 Оптимізація складу та оцінка вартості активів.....	33
ТЕМА 3. ФОРМУВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	40
3.1 Джерела фінансування активів підприємства. Капітал підприємства, сутність і склад.....	40
3.2 Власний та позиковий капітал.....	43
3.3 Політика формування фінансової структури та визначення загальної потреби у капіталі.....	48
3.4 Оцінка вартості капіталу та оптимізація його фінансової структури.....	53
ТЕМА 4. ДОХОДИ, ВИТРАТИ ТА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	60
4.1 Доходи, собівартість продукції та поточні витрати.....	60
4.2 Прибуток та фінансові результати.....	69
4.3 Формування та розподіл прибутку.....	74
4.4 Оподаткування та податкова політика.....	79
ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТА ОБОРОТОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	85
5.1 Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація	85
5.2 Грошовий оборот та грошові розрахунки в діяльності підприємств.....	92
5.3 Безготівкові операції та розрахунки.....	93
ТЕМА 6. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ	99
6.1 Сутність, мета та завдання оцінки фінансового стану підприємства.....	99
6.2 Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.....	104

6.3	Напрями та система показників оцінки фінансового стану підприємства.....	108
ТЕМА 7. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ.....		116
7.1	Сутність, об'єкти, цілі та завдання фінансового планування.....	116
7.2	Основні методи фінансового планування.....	118
7.3	Види фінансових планів та бюджетів. Порядок їх розробки.....	121
7.4	Фінансовий контроль на підприємстві.....	124
ТЕМА 8. АНТИКРИЗОВЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ.....		129
8.1	Фінансова криза та банкрутство підприємств.....	129
8.2	Фінансові заходи упередження банкрутства. Діагностика банкрутства підприємства.....	136
8.3	Механізми фінансової стабілізації підприємства при загрозі банкрутства. Фінансова санація підприємства.....	140
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....		150